

nika Inĝenierarto) publikigis, okaze de la 6-a Eŭropa Ekspozicio de Ilmaŝinoj, en Parizo, dum septembro 1959, unu specialan kajeron, kiu enhavas ankaŭ la tradukon en Esperanto de la resumoj de ĉiuj artikoloj aperintaj dum la unuaj ses monatoj de la nuna jaro.

Aldonita al tiu ĉi kajero estas poŝtkarto, skribita ankaŭ en Esperanto, per kiu la leganto povas peti de la redakcio informojn kaj sciigojn pri la italaj mekanikaj firmoj. Inter la korespondaj lingvoj estas menciata ankaŭ Esperanto.

Oni povas esperi pluan agadon favore al Esperanto, fare de la redakcio de tiuj ĉi fakrevuoj, se la esperantistoj sendos multajn gratulleterojn, montrante tiamaniere la disvastigitecon de la esperantistaro. Fakuloj povas peti ekzemplerojn de la diritaj revuoj, skribante sur leterpapero de iu industria aŭ komerca firma; tio faciligos la alsendon de provekzemplero. La adreso estas: „Rivista di Meccanica”, via Fantoni 14, Milano, Italio.

Alia itala revuo: „Rivista Euganea” (Piazza del Santo 14, Padova) publikigis en sia septembra numero la komencon de artikolo en Esperanto (de G. Saggiori) pri Euganea Montetaro kaj la varmaj akvoj de Abano. (Laŭ *Heroldo de Esperanto* N-ro 1295)

5(05)SR

001(05) = 089.2(100)
341.485(65)

DEKLARACIO PRI SCIENCA REVUO

Scienca Revuo aplikas la nocion scienco en ĝia plej ampleksa senco; ĝi subkomprenas la natursciencojn kaj same la sociajn sciencojn. *Scienca Revuo* ankaŭ ne limigas sin al la fundamentaj sciencoj, ekskludante la aplikajn sciencojn. En tiu ĉi starpunkto respeguliĝas la konvinko ke fakte ĉio povas esti objekto de scienca laborado, kiam iu scienca demando formuliĝas. El tio sekvas ke ni vidas la spiritan sinte non kaj aktivadon pli karakteriza, ol la objekton. El tio sekvas ankaŭ, ke la metodoj, ĉu pensaj, ĉu instrumentaj, decidus ĉu ni science laboras aŭ ne.

Do, laŭ tiu ĉi deklaracio la sciencoj kiuj sin okupas pri juro, la homa socio, kaj la homa psiko, apartenas same al la programo de *Scienca Revuo*, kiel la sciencoj kiuj studas naturajn fenomenojn kaj naturajn objektojn. La sciencoj kiuj produktis la amasmortigilojn same estas inkluditaj, kiel la sciencoj kiuj necesas por paca kunvivado. Bedaŭrinde la militaj sciencoj estas ĉie rekonitaj kaj larĝe aplikataj, sed la scienco de la paco ankoraŭ atendas sian oficialan starigon kaj rekonon. Ni, Esperantistoj, povus instigi al la disvolvo de memstara pacoscienco.

Religio kaj politiko mem ne apartenas al la scienco, se diamo kaj potenco estas iliaj celoj kaj ne la vero en mensa koncerno. Tamen la

scienco povas sin okupi pri ambaŭ kiel objektoj, objekte serĉante la veron, eĉ malgraŭ la persona prefero de la sciencisto al ia dogmo kaj socia sistemo.

Nu, la deklaracio pri la homaj rajtoj estas atingo de la jurscienco, valora bazo por nia progreso al la paco. Tial nia redaktoro meritas plenan laŭdon kiam li montris ĝian gravecon kaj menciis la realon, kiu ankoraŭ dolorige kontrastas kun ĝia intenco (vidu Sc. R. 10 42-43 (1959)). Mi persone tre bedaŭras ke tiu ĉi artikolo, fontinta el pura homamo, incitis kelkajn francajn legantojn, ĝuste pro la uzo de unu termino: la vorto *genocido*. La nocio apartenas al la internacia kriminala juro. Kiu relegas la artikolon pri *Genocido* de prof. d-ro I. L a p e n n a (*Elektitaj prelegoj I.S.U.*, Purmerend, 1955, pp. 21-28 kaj Sc. R. 7 82-89 (1955)) ekscias ke ekzistas diversaj formoj de genocido kaj ke ne ĉiu kazo de mortigado de multaj homoj simple povas esti nomata genocido. La decido ĉu iu fiago estas aŭ ne estas genocido, apartenas al la sciencistoj de la internacia kriminala juro. Pro tio mi opinias ke ne nia redaktoro, nek la ofenditaj letterskribintoj estas kapablaj science decidi ĉu ili rajtas apliki aŭ kontesti la terminon *genocido*. Do, se la koncernaj fiaĵoj evidentiĝus „nur” homicido, nia redaktoro devus senkulpigi sin, kaj mi estas certa ke li efektive farus tion¹⁾.

Sed ĉu tiu ĉi decido pri la rajta uzo de la vorto estas grava? De la starpunkto de la ofenditoj jes, ĉar akuzo pro genocido estas multe pli peza ol akuzo pro homicido. Sed de la flanko de la viktimoj tute ne. La abomenaĵoj restas same teruraj, kun aŭ sen decido pri la difino. Ili eĉ plu okazos kun aŭ sen nia diskutado pri la termino, sub premo de la cirkonstancoj kaj pro manko de respekto kaj kunsento al aliaj homoj. Tio signifas ke polemiko, eĉ de specialistoj pri la internacia kriminala juro, neniel povas malhelpi novajn krimojn nun. Ĉu polemiko de nespecialistoj en la internacia kriminala juro havas valoron, havas sciencon valoron kiu pravigas presigon en nia revuo? Laŭ mia opinio ne.

Cetere, ĉiu el la polemikantoj tute samopiniis en tio, ke efektive okazis kaj okazas hontindaj, malhumanaj traktadoj, ĉe ĉiuj partioj.

Ĉar pro tiuj argumentoj daŭrigo de la disputado perdas ĉiun sciencon sencon, mi, kiel reprezentanto por I.S.A.E., rekomendas ĉesigi la polemikon inter ĉiuj nefakuloj, malgraŭ la fakto ke ankoraŭ kuŝas leteroj ne jam presitaj.

G. F. Makkink,
reprezentanto por I.S.A.E.

¹⁾ Mi uzis la vorton *genocido*, ĉar nederlanda advokato tiel kvalifikadas ĉi tion en multaj artikoloj. Tamen mi volonte lasas al fakuloj disputi pri la ĝusta termino. Por mi la faktoj gravas pli ol la nomo, kvankam supozeble ekzistas rilato inter ambaŭ. Mi strebas al ĝusta lingvuzo, kaj petas pardonon se mi ne ĉiam sukcesas.